

Цестодозна та ехінококозна інвазії у собак на території України

Анотація. Наведено детальний аналіз статистичних даних щодо ураження собак цестодозною та ехінококозною інвазією на території України упродовж 2003–2014 рр.

Ключові слова: ехінококоз, собаки, поширення, територія.

Особенности распространения цестодозной и ехинококозной инвазии среди собак на территории Украины ОЛЕГ П. ЛИТВИНЕНКО (Государственный научно-исследовательский институт по лабораторной диагностике и ветеринарно-санитарной экспертизе, Киев)

Аннотація. В статті приведено детальний аналіз статистичних даних по інвазованості собак цестодозною та ехінококозною інвазією на території України на протязі 2003-2014 рр.

Ключевые слова: эхинококкоз, собаки, распространение, территория.

Features of tsestodoznoyi and ehinokokoznoyi infestation of dogs in Ukraine OLEG P. LITVINENKO (State Research Institute of Laboratory Diagnostics and Veterinary Expertise, Kyiv)

Abstract. The paper presents a detailed analysis of statistical data on invazovanosti dogs tsestodoznoy and ehinokokoznoy invasion in Ukraine during 2003-2014 years.

Key words: echinococcosis, dogs, distribution, territory.

Features of tsestodoznoyi and ehinokokoznoyi infestation of dogs in Ukraine. LITVINENKO O.P.

Summary. Invazovanosti dogs on the territory of Ukraine for the period 2003-2014 biennium. Tsestodoznoyu invasion - 2.9% ehinokokoznoyu invasion - 0,04%. Geographically tsestodozni infestation spread everywhere throughout

Ukraine, but ehinokokozna infestation of dogs was registered in Rivne - 1.6%, Vinnytsia - 1.1%, Donetsk - 0,8%, Kherson - 0.6%, Mykolaiv - 0 5%, Ternopil - 0.2% regions.

According statistics, the level invazovanosti tsestodozamy dogs in different regions of Ukraine varies and ranges from 1 to 15.1%. The results of our research for the period from 2003 to 2014 to the troubled area include three areas of Ukraine Rivne - 15.1%, Vinnytsia - 13% Ternopil region - 12%. By threatening the territory include nine regions: Volyn - 8.1% -5.5% Zaporozhye, Kiev - 5.5%, Zhytomyr - 5.2%, Sumy - 4,5%, Luhansk - 4.4 % Kharkiv - 3.9%, Chernihiv - 3.6%, Zaporizhia - 3.3%. To temporarily prosperous area include thirteen regions of Lviv - 2,5%, Poltava - 2.5%, Transcarpathian - 2.4%, Odessa - 2.4%, Crimea - 2.1%, Dnipropetrovsk - 2% Kherson - 2%, Kirovohrad - 1.2%, Ivano-Frankivsk - 1.2%, Nicholas - 0.8%, Donetsk - 0,3%, Cherkasy region - 0.3%, Khmelnytsky - 0,07%.

О. ЛИТВИНЕНКО, канд. вет. наук,
Державний науково-дослідний інститут з
лабораторної діагностики та ветеринарно-
санітарної експертизи, Київ

Рецензенти : докт.вет.наук, професор **Н. М. Сорока**;
канд. вет. наук, доцент **М. В. Галат** НУБіП

Ехінококоз поширений на всій території України. Причиною широкого розповсюдження даної інвазії є нехтування проведенням систематичних дегельмінтизацій сторожових, приотарних і мисливських собак, знищенням безпритульних і дотриманням правил особистої гігієни [4].

Зараження м'ясоїдних тварин відбувається при поїданні ними внутрішніх органів проміжних господарів, інвазованих ехінококовими міхурами. У тонкому від-

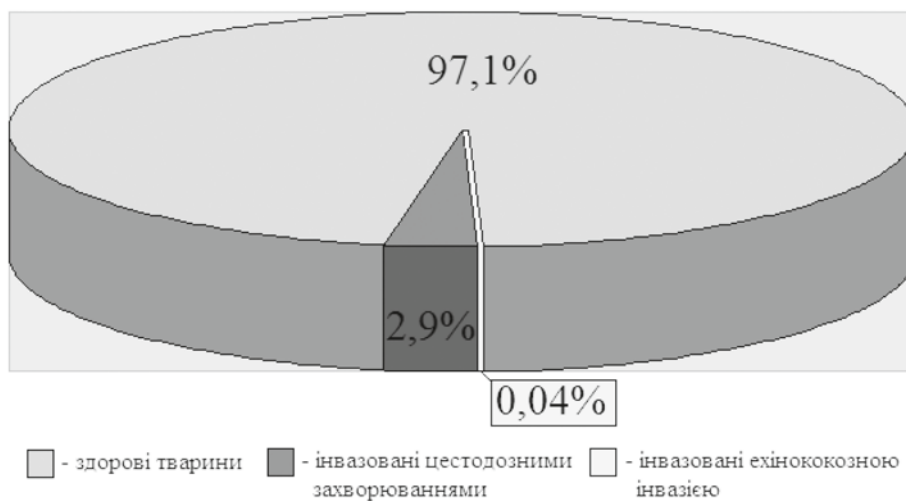

Рис. 1. Відсоток інвазованості собак цестодозною та ехінококозною інвазією на території України за період 2003–2014 рр.

ділі кишечника *E. multilocularis* досягає статевої зрілості через 32 – 35 діб, а *E. granulosus* – через 68 – 97 діб, в окремих випадках – через 105 діб. Зрілі членики виділяються назовні з фекаліями дефінітивного господаря, інтенсивність інвазії може досягати 100000 гельмінтів і навіть більше. При цьому вони ритмічно скорочуються, розпадаються і звільняються від яєць. Частина з них прилипає до волосяного покриву, решта потрапляє на траву і в ґрунт [1].

Життя статевозрілих гельмінтів триває від 5 до 7 міс. Яйця цих цестод досить стійкі до умов зовнішнього середовища. За оптимальних умов вони залишаються життєздатними на ґрунті впродовж 2 років [2].

Зажиттєвий діагноз установлюють за результатами дослідження фекалій за методом Фюллеборна. Проводять також гельмінтооскопію і за будовою зрілих члеників установлюють вид цестоди. Іноді здійснюють діагностичну дегельмінтизацію з використанням броміду ареколіну [3]. Посмертно діагноз установлюють за результатами дослідження вмісту тонких кишок методом послідовного промивання. Осад та зіскрібки зі слизової оболонки кишок вивчають під бінокулярною лупою або за малого збільшення мікроскопа [5].

Мета роботи полягала у вивченні епізоотичної ситуації з цестодозної та ехінококозної інвазії собак на території України за період з 2003 по 2014 роки.

Інвазування собак на території України вивчали шляхом аналізу й узагальнення матеріалів за формами статистичної звітності N 2-Вет «Звіт про роботу державних лабораторій ветеринарної медицини» та кварталних звітів регіональних державних лабораторій ветеринарної медицини.

Результати дослідження та їх аналіз. Основною

причиною поширення цестодозної та ехінококозної інвазії на території України є проміжні господарі собаки, які виділяють у зовнішнє середовище яйця та членики гельмінтів. Нами був проведений аналіз статистичної звітності щодо інвазованості собак цестодозною та ехінококозною інвазією на території України за період 2003–2014 рр. Відсоток інвазування становив 2,9%. З них відсоток здорових тварин був 97,1%, інвазованих цестодозною інвазією – 2,9%, інвазованих ехінококозною інвазією – 0,04% (рис. 1).

Географічно цестодозні інвазії поширені скрізь на всій території України, однак ехінококозна інвазія серед собак була зареєстрована в Рівненській – 1,6%, Вінницькій – 1,1%, Донецькій – 0,8%, Херсонській – 0,6%, Миколаївській – 0,5%, Тернопільській – 0,2% областях.

Відповідно до статистичних даних, рівень інвазованості цестодозами собак в різних регіонах України є різним і коливається в межах від 1 до 15,1%. Відповідно до рівня інвазованості, регіони можна поділити на три території: неблагополучна, загрозлива, тимчасово благополучна. Неблагополучною територією слід вважати місцевість, де інтенсивність інвазії від 10 до 16%, загрозливою територією – від 3 до 10%, тимчасово благополучною територією – від 1 до 3% (рис. 2).

За результатами наших досліджень, за період з 2003 по 2014 роки до неблагополучної території можна віднести три області України: Рівненська – 15,1%, Вінницька – 13%, Тернопільська – 12%. До загрозливої території слід віднести дев'ять областей: Волинська – 8,1%, Запорізька – 5,5%, Київська – 5,5%, Житомирська – 5,2%, Сумська – 4,5%, Луганська – 4,4%, Харківська – 3,9%, Чернігівська – 3,6%, Чернівецька – 3,3%. До тимчасово благополучної території слід віднести тринадцять областей: Львівська – 2,5%, Полтавська – 2,5%, Закарпатська – 2,4%, Одеська – 2,4%, АР Крим – 2,1%, Дніпропетровська – 2%, Херсонська – 2%, Кіровоградська – 1,2%, Івано-Франківська – 1,2%, Миколаївська – 0,8%, Донецька – 0,3%, Черкаська – 0,3%, Хмельницька – 0,07%.

Висновки

Цестодозна інвазія поширена на всій території України. Найвищий рівень інвазованості зафіксовано в Рівненській – 15,1%, Вінницькій – 13%, Тернопільській – 12% областях.

Ехінококозна інвазія серед собак була зареєстрована в Рівненській – 1,6%, Донецькій – 0,8%, Херсонській – 0,6%, Миколаївській – 0,5% областях.

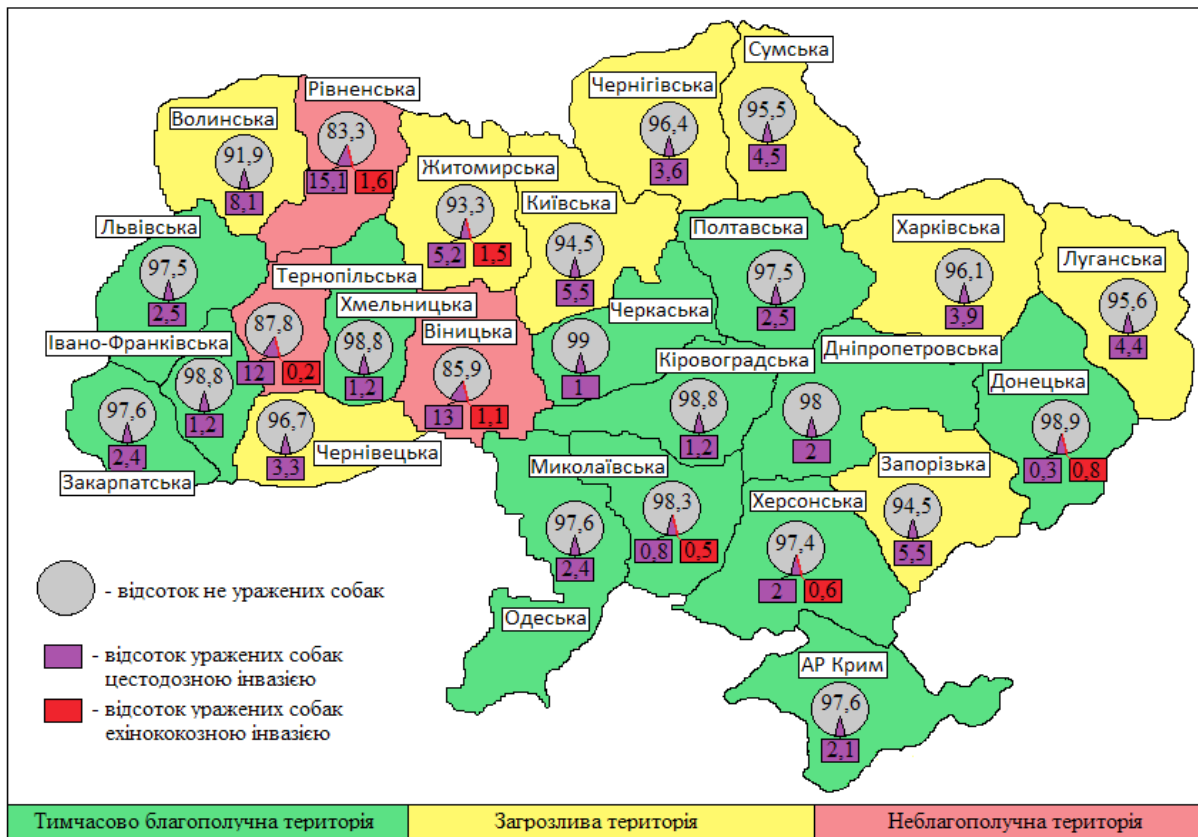

Рис. 2. Поширення цестодозної та ехінококочної інвазії серед собак на території України за 2003–2014 рр.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаджиев И.Г. Фауна гельминтов домашних и диких псовых (Canidae) в равнинном поясе Дагестана // Российский паразитологический журнал. – 2010. – №4. – С.12–15.
2. Махиева Б.М., Шамхалов В.М., Шамхалов М.В. Состояние циркуляции эхинококков в равнинной зоне Дагестана. // «Вестник» ДГУ, г. Махачкала. – 2012. – №1 – С.152–154.
3. Плиева А.М. Распространение эхинококка у собак в Ингушетии // Сб.: «Теория и практика борьбы с паразитарными болезнями». Мат. докл. науч. конф., М., – 2006. – Вып. 7. – С. 307–309.
4. Разигов Ш.Ш. Роль диких животных (плотоядных, парнокопытных и грызунов) в эпизоотологии эхинококкоза в республике Таджикистан // Российский паразитологический журнал. – 2010. – №4. – С.59–53.
5. Трунова С.А. Видовой состав гельминтов собак в равнинном поясе Дагестана // Российский паразитологический журнал. – 2008. – №3. – С.32–35.

